

تقسیم بر عددهای یک رقمی

۱- ۴۸ مداد داریم و می‌خواهیم آنها را به‌طور مساوی بین ۴ نفر تقسیم کنیم. به هر کدام چند مداد می‌رسد؟

ابتدا ۴ ده‌تایی یا ۴۰ را بین ۴ نفر تقسیم می‌کنیم. به هر کدام چندتا ده‌تایی می‌رسد؟ یعنی چندتا؟

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 4} \\ -40 \quad 10 \\ \hline 8 \end{array}$$

$$8 > 4$$

آیا ۸ نای باقی‌مانده را می‌توان بین ۴ نفر تقسیم کرد؟

حالا ۸ تا یکی را بین ۴ نفر تقسیم می‌کنیم. به هر کدام چندتا می‌رسد؟

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 4} \\ -40 \quad 10 \\ \hline 8 \quad +2 \\ -8 \quad 12 \\ \hline 0 \end{array}$$

در مجموع؛ به هر کدام چند مداد رسید؟

۲- حالا اگر ۴۸ مداد را به‌طور مساوی بین ۲ نفر تقسیم کنیم، به هر کدام چند مداد می‌رسد؟ شکل را کامل کنید، سپس تقسیم آن را انجام دهید.

از ۴۰ مداد به هر کدام چندتا می‌رسد؟ ده‌تایی یعنی چندتا مداد؟

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 2} \\ -40 \quad 20 \\ \hline 8 \end{array}$$

از ۸ مداد به هر کدام چندتا می‌رسد؟

روی هم چند مداد به هر کدام می‌رسد؟

آیا ۴۸ بر ۲ و ۴ بخش‌پذیر است؟ چرا؟

تقسیم بر عددهای یک رقمی

۱- ۴۸ مداد داریم و می‌خواهیم آنها را به‌طور مساوی بین ۴ نفر تقسیم کنیم. به هر کدام چند مداد می‌رسد؟

ابتدا ۴ ده‌تایی یا ۴۰ را بین ۴ نفر تقسیم می‌کنیم. به هر کدام چندتا ده‌تایی می‌رسد؟ **ابسته‌ی ۱۰ تا یکی** یعنی چندتا؟ **۱۰ تا یکی**

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 4} \\ -40 \quad 10 \\ \hline 8 \end{array}$$

آیا ۸ تایی باقی‌مانده را می‌توان بین ۴ نفر تقسیم کرد؟ **بله**

حالا ۸ تا یکی را بین ۴ نفر تقسیم می‌کنیم. به هر کدام چندتا می‌رسد؟ **۲ تا**

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 4} \\ -40 \quad 10 \\ \hline 8 \quad +2 \\ -8 \quad 12 \\ \hline 0 \end{array}$$

در مجموع؛ به هر کدام چند مداد رسید؟ **۱۲ تا**

۲- حالا اگر ۴۸ مداد را به‌طور مساوی بین ۲ نفر تقسیم کنیم، به هر کدام چند مداد می‌رسد؟ شکل را کامل کنید، سپس تقسیم آن را انجام دهید.

از ۴۰ مداد به هر کدام چندتا می‌رسد؟ **۲** ده‌تایی یعنی چندتا مداد؟ **۲۰ تا**

$$\begin{array}{r} 48 \overline{) 2} \\ -40 \quad 20 \\ \hline 8 \quad 24 \\ -8 \quad 24 \\ \hline 0 \end{array}$$

از ۸ مداد به هر کدام چندتا می‌رسد؟ **۴ تا**

روی هم چند مداد به هر کدام می‌رسد؟ **۲۴ تا**

آیا ۴۸ بر ۲ و ۴ بخش پذیر است؟ چرا؟ **بله زیرا باقیمانده‌ی تقسیم ۴۸ بر ۲ و باقیمانده‌ی تقسیم ۴۸ بر ۴ صفر می‌شود.**

تقسیم‌های زیر را انجام دهید و رابطه‌های تقسیم را بنویسید.

$$88 \overline{) 4}$$

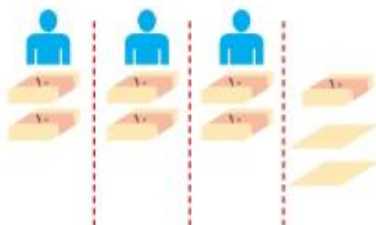
$$36 \overline{) 3}$$

$$85 \overline{) 2}$$

۱- می‌خواهیم ۷۲ برگه کاغذ را بین ۳ نفر به طور مساوی تقسیم کنیم. مراحل تقسیم را کامل کنید.

ابتدا دسته‌های ده‌تایی کاغذ را بین سه نفر تقسیم می‌کنیم:

به هر نفر دو دسته‌ی ده‌تایی یا ۲۰ برگه می‌رسد و یک دسته‌ی ده‌تایی و ۲ برگه باقی می‌ماند. یعنی ۱۲ تا برگه باقی مانده است.

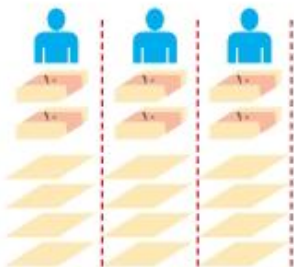
$$72 \overline{) 3}$$

—

$$12 > 3$$

پس می‌توانیم تقسیم را ادامه دهیم.

حالا تعداد باقی مانده را بین سه نفر تقسیم می‌کنیم.

۱۲ تا باقی مانده است که آنها را بین ۳ نفر تقسیم می‌کنیم
 $12 \div 3 =$
 و برگه‌ای باقی نمی‌ماند.

$$72 \overline{) 3}$$

— +

12

—

0

در مجموع،

به هر نفر ——— برگه رسید.

۲- حالا با توجه به راه حل مسئله‌ی بالا، تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 95 \overline{) 2} \\ -80 \quad 40 \\ \hline 15 \quad + \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 63 \overline{) 4} \\ -40 \quad 10 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52 \overline{) 5} \\ -10 \\ \hline \end{array}$$

کار در کلاس

تقسیم‌های زیر را انجام دهید و رابطه‌های تقسیم را بنویسید.

$$\begin{array}{r} 88 \overline{) 4} \\ - 80 \quad 20 \\ \hline 8 \quad 20 \\ - 8 \quad 20 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$0 < 4 \\ (22 \times 2) + 0 = 88$$

$$\begin{array}{r} 36 \overline{) 3} \\ - 30 \quad 10 \\ \hline 6 \quad 10 \\ - 6 \quad 12 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$0 < 3 \\ (12 \times 3) + 0 = 36$$

$$\begin{array}{r} 85 \overline{) 2} \\ - 80 \quad 40 \\ \hline 5 \quad 40 \\ - 4 \quad 42 \\ \hline 1 \end{array}$$

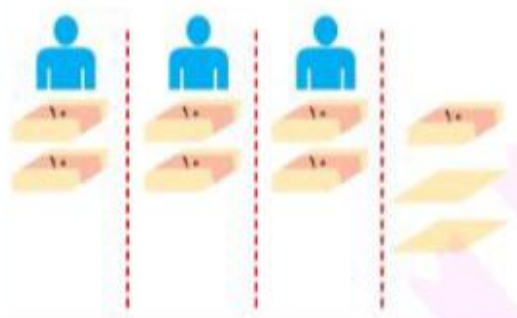
$$1 < 2 \\ (42 \times 2) + 1 = 85$$

فعالیت

۱- می‌خواهیم ۷۲ برگه کاغذ را بین ۳ نفر به طور مساوی تقسیم کنیم. مراحل تقسیم را کامل کنید.

ابتدا دسته‌های ده‌تایی کاغذ را بین سه نفر تقسیم می‌کنیم:

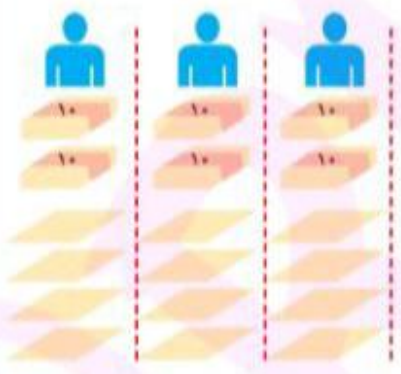
به هر نفر دو دسته‌ی ده‌تایی یا ۲۰ برگه می‌رسد و یک دسته‌ی ده‌تایی و ۲ برگه باقی می‌ماند. یعنی ۱۲ تا برگه باقی مانده است.

$$\begin{array}{r} 72 \overline{) 3} \\ - 60 \quad 20 \\ \hline 12 \end{array}$$

$$12 > 3$$

پس می‌توانیم تقسیم را ادامه دهیم.

حالا تعداد باقی مانده را بین سه نفر تقسیم می‌کنیم.

۱۲ تا باقی مانده است که آنها را بین ۳ نفر تقسیم می‌کنیم
 $12 \div 3 = 4$
و برگه‌ای باقی نمی‌ماند.

$$\begin{array}{r} 72 \overline{) 3} \\ - 60 \quad 20 \\ \hline 12 \quad 4 \\ - 12 \quad 12 \\ \hline 0 \end{array}$$

در مجموع،

به هر نفر ۲۴ برگه رسید.

۲- حالا با توجه به راه حل مسئله‌ی بالا، تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 95 \overline{) 2} \\ - 80 \quad 40 \\ \hline 15 \quad 7 \\ - 14 \quad 14 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 63 \overline{) 4} \\ - 40 \quad 10 \\ \hline 23 \quad 5 \\ - 20 \quad 15 \\ \hline 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52 \overline{) 5} \\ - 50 \quad 10 \\ \hline 2 \end{array}$$

برای جشن ولادت پیامبر(ص)، ۷۳۷ شاخه گل داریم و می‌خواهیم بین ۳ مدرسه تقسیم کنیم. به هر مدرسه چند شاخه گل می‌رسد؟

شکل بالا را کامل کنید.

اگر ۷ صدتایی را بر ۳ تقسیم کنیم، چند ۱۰۰ تایی به هر مدرسه می‌رسد؟

$$\begin{array}{r} 737 \overline{) 3} \\ -600 \quad \begin{array}{l} 200 \\ 40 \\ +5 \end{array} \\ \hline 137 \\ -120 \quad \begin{array}{l} 240 \end{array} \\ \hline 17 \\ -15 \\ \hline 2 \end{array}$$

چند تا باقی می‌ماند؟

یک صدتایی و سه ده تایی، ۱۳ ده تایی می‌شود. اگر آن را به ۳ تقسیم کنیم، چند تا می‌شود؟

چند تا باقی می‌ماند؟

یک ده تایی و ۷ یکی روی هم ۱۷ می‌شود. اگر آن را به ۳ تقسیم کنیم، به هر کدام چندتا می‌رسد؟ چند تا باقی می‌ماند؟

— آیا این تعداد باقی مانده را می‌توان بین ۳ مدرسه تقسیم کرد؟

۱- تقسیم‌های زیر را انجام دهید و رابطه‌های تقسیم را بنویسید.

$$\begin{array}{r} 145 \overline{) 3} \\ -120 \quad \begin{array}{l} 40 \\ +5 \end{array} \\ \hline 25 \\ - \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 617 \overline{) 3} \\ -600 \quad \begin{array}{l} 200 \\ +17 \end{array} \\ \hline 17 \\ - \\ \hline \end{array}$$

$$209 \overline{) 2}$$

$$\text{—} < 3$$

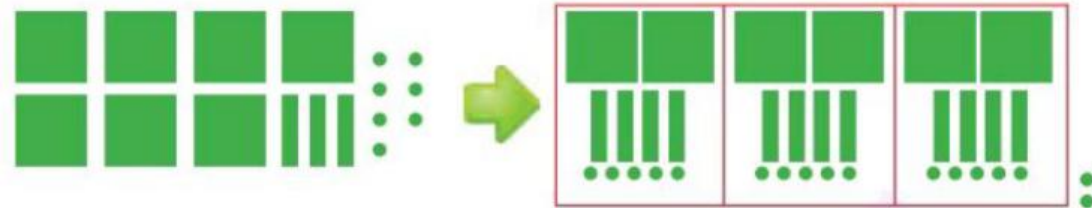
$$\text{—} < 3$$

$$\text{—} \times 3 + \text{—} = 145$$

$$\text{—} \times 3 + \text{—} = 617$$

۲- یک مینی بوس در ۹ ساعت ۵۸۵ کیلومتر را طی کرده است. این مینی بوس به طور متوسط در هر ساعت چند کیلومتر را طی کرده است؟

برای جشن ولادت پیامبر(ص)، ۷۲۷ شاخه گل داریم و می‌خواهیم بین ۳ مدرسه تقسیم کنیم. به هر مدرسه چند شاخه گل می‌رسد؟

شکل بالا را کامل کنید.

۲ صدتایی
یعنی ۲۰۰ تا

اگر ۷ صدتایی را بر ۳ تقسیم کنیم، چند ده تایی به هر مدرسه می‌رسد؟

چند تا باقی می‌ماند؟ ۱۳۷ تا باقی می‌ماند.

یک صدتایی و سه ده تایی، ۱۳ ده تایی می‌شود. اگر آن را به ۳ تقسیم کنیم، چند تا می‌شود؟ ۴۰ تا

چند تا باقی می‌ماند؟ ۱۷ تا

یک ده تایی و ۷ یکی روی هم ۱۷ می‌شود. اگر آن را به ۳ تقسیم کنیم، به هر کدام چندتا می‌رسد؟ چند تا باقی می‌ماند؟

آیا این تعداد باقی مانده را می‌توان بین ۳ مدرسه تقسیم کرد؟

$$\begin{array}{r} 727 \quad | \quad 3 \\ -600 \quad | \quad 200 \\ \hline 127 \quad | \quad 40 \\ -120 \quad | \quad +5 \\ \hline 7 \quad | \quad 245 \\ -15 \\ \hline 2 \end{array}$$

۲ تا   ۵ تا

۱- تقسیم‌های زیر را انجام دهید و رابطه‌های تقسیم را بنویسید.

$$\begin{array}{r} 145 \quad | \quad 3 \\ -120 \quad | \quad +40 \\ \hline 25 \quad | \quad 48 \\ -24 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 617 \quad | \quad 3 \\ -600 \quad | \quad +200 \\ \hline 17 \quad | \quad 55 \\ -15 \\ \hline 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 209 \quad | \quad 2 \\ -200 \quad | \quad 100 \\ \hline 9 \quad | \quad 4 \\ -8 \quad | \quad 104 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$1 < 3$$

$$2 < 3$$

$$1 < 2$$

$$48 \times 3 + 1 = 145$$

$$205 \times 3 + 2 = 617$$

$$104 \times 2 + 1 = 209$$

۲- یک مینی بوس در ۹ ساعت ۵۸۵ کیلومتر را طی کرده است. این مینی بوس به طور متوسط در هر ساعت چند کیلومتر

را طی کرده است؟ هر ساعت ۶۵ کیلومتر

راه طی کرده است.

$$\begin{array}{r} 585 \quad | \quad 9 \\ -540 \quad | \quad 60 \\ \hline 45 \quad | \quad 65 \\ -45 \\ \hline 0 \end{array}$$

۱- تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

$$۸۴۸ \overline{) ۴}$$

$$۹۴۸ \overline{) ۳}$$

$$۵۰۴ \overline{) ۴}$$

$$۴۲۱ \overline{) ۷}$$

$$۷۳۷۴ \overline{) ۷}$$

$$۳۲۴۷ \overline{) ۵}$$

$$۷۵۲ \overline{) ۵}$$

$$۸۰۵ \overline{) ۸}$$

۲- حسن در یک کارگاه سفالگری کار می‌کند. او در یک روز ۸ ساعت کار کرده و ۳۲ گلدان ساخته است. در هر ساعت چند گلدان ساخته است؟

۳- یک شیرینی‌پزی در کرمانشاه در ۶ روز ۴۲ جعبه نان برنجی تهیه کرده است. در هر روز چند جعبه نان برنجی تهیه کرده است؟

۴- یک خراط روزی ۲۴ میله‌ی زده خراطی می‌کند. او پس از ۳ روز کار چند میله خراطی کرده است؟ اگر در هر زده ۸ میله گذاشته شود، با این میله‌ها چند زده می‌تواند درست کند؟

۵- می‌خواهیم ۶ بسته‌ی ۱۲ تایی مداد را به‌طور مساوی بین ۹ نفر تقسیم کنیم. به هر نفر چند مداد می‌رسد؟

۶- می‌خواهیم برای ۵۷ دانش‌آموز در اردوگاه چادر بزنیم. به چند چادر ۶ نفره نیاز داریم؟

۷- مشهدی حسین دور زمین خود را درخت کاشته است. دور زمین او ۴۶۸ متر است و در هر ۴ متر یک درخت کاشته شده است. مشهدی حسین چند درخت کاشته است؟

۸- زمینی به مساحت ۳۵۷۶ متر مربع را بین ۳ کشاورز به‌طور مساوی تقسیم کردند. زمین هر کشاورز چند متر مربع است؟

۹- یک مسئله بنویسید که پاسخ آن حاصل ۴۷×۲۳ باشد و آن را حل کنید.

۱۰- یک مسئله بنویسید که پاسخ آن حاصل $۴۳۷ \div ۹$ باشد و آن را حل کنید.

۱- تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} ۸۴۸ \overline{) ۴} \\ - ۸۰۰ \\ \hline ۴۸ \\ - ۴۰ \\ \hline ۸ \\ - ۸ \\ \hline ۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹۴۸ \overline{) ۳} \\ - ۹۰۰ \\ \hline ۴۸ \\ - ۳۰ \\ \hline ۱۸ \\ - ۱۸ \\ \hline ۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵۰۴ \overline{) ۴} \\ - ۴۰۰ \\ \hline ۱۰۴ \\ - ۸۰ \\ \hline ۲۴ \\ - ۲۴ \\ \hline ۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۴۲۱ \overline{) ۷} \\ - ۴۲۰ \\ \hline ۱ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷۳۷۴ \overline{) ۷} \\ - ۷۰۰۰ \\ \hline ۳۷۴ \\ - ۳۵۰ \\ \hline ۲۴ \\ - ۲۱ \\ \hline ۳ \\ - ۲ \\ \hline ۱ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۳۲۴۷ \overline{) ۵} \\ - ۳۰۰۰ \\ \hline ۲۴۷ \\ - ۲۰۰ \\ \hline ۴۷ \\ - ۴۵ \\ \hline ۲ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷۵۲ \overline{) ۵} \\ - ۵۰۰ \\ \hline ۲۵۲ \\ - ۲۵۰ \\ \hline ۲ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۸۰۵ \overline{) ۸} \\ - ۸۰۰ \\ \hline ۵ \end{array}$$

۲- حسن در یک کارگاه سفالگری کار می‌کند. او در یک روز ۸ ساعت کار کرده و ۳۲ گلدان ساخته است. در هر ساعت چند گلدان ساخته است؟

$$۳۲ \div ۸ = ۴$$

۴ گلدان در هر ساعت

۳- یک شیرینی‌پزی در کرمانشاه در ۶ روز ۴۲ جعبه نان برنجی تهیه کرده است. در هر روز چند جعبه نان برنجی تهیه کرده

$$۴۲ \div ۶ = ۷$$

است؟

۷ جعبه در هر روز

۴- یک خراط روزی ۲۴ میله‌ی نرده خراطی می‌کند. او پس از ۳ روز کار چند میله خراطی کرده است؟ اگر در هر نرده ۸

$$۳ \times ۲۴ = ۷۲$$

میله گذاشته شود، با این میله‌ها چند نرده می‌تواند درست کند؟

$$۷۲ \div ۸ = ۹$$

۷۲ میله در ۳ روز

۹ نرده

۵- می‌خواهیم ۶ بسته‌ی ۱۲ تایی مداد را به‌طور مساوی بین ۹ نفر تقسیم کنیم. به هر نفر چند مداد می‌رسد؟

$$۶ \times ۱۲ = ۷۲$$

$$۷۲ \div ۹ = ۸$$

کل مدادها

به هر نفر ۸ مداد

می‌رسد

۶- می‌خواهیم برای ۵۷ دانش‌آموز در اردوگاه چادر بزنیم.

به چند چادر ۶ نفره نیاز داریم؟ پس به یک چادر دیگر با ۹ چادر، ۳ نفر نیاز است؛

بدون چادر می‌مانند مجموعاً ۱۰ چادر

۷- مشهدی حسین دور زمین خود را درخت کاشته است. دور زمین او ۴۶۸ متر است و در هر ۴ متر یک درخت کاشته

$$۴۶۸ \div ۴ = ۱۱۷$$

شده است. مشهدی حسین چند درخت کاشته است؟

۱۱۷ درخت کاشته است.

۸- زمینی به مساحت ۳۵۷۶ متر مربع را بین ۳ کشاورز به‌طور مساوی تقسیم کردند. زمین هر کشاورز چند متر مربع است؟

$$۳۵۷۶ \div ۳ = ۱۱۹۲$$

مترمربع

۹- یک مسئله بنویسید که پاسخ آن حاصل ۲۳×۴۷ باشد و آن را حل کنید.

$$۲۳ \times ۴۷ = ۱۰۸۱$$

کیلوگرم ۱۰۸۱ کیلوگرم چای داریم. وزن کل چای‌ها چقدر است؟

۱۰- یک مسئله بنویسید که پاسخ آن حاصل $۴۳۷ \div ۹$ باشد و آن را حل کنید.

۶۷

یک کارخانه‌ی تولید توپ فوتبال می‌خواهد ۴۳۷ توپ تولیدی خود را به ۹ کشور صادر کند.

به هر کشور چند توپ می‌رسد؟ به هر کشور ۴۸ توپ می‌رسد و ۵ توپ باقی می‌ماند.

$$\begin{array}{r} ۴۳۷ \overline{) ۹} \\ - ۳۶ \\ \hline ۷۷ \\ - ۷۲ \\ \hline ۵ \end{array}$$